

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 122/2010-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. marca 2010 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti T., s. r. o., B., a JUDr. J. T., B., zastúpených advokátom Mgr. R. K., B., pre namietané porušenie ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžz 2/2009 z 26. novembra 2009 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti T., s. r. o., a JUDr. J. T. odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 18. februára 2010 doručená sťažnosť spoločnosti T., s. r. o., B., a JUDr. J. T., B. (ďalej len „sťažovateľka“, „sťažovateľ“ alebo „sťažovatelia“), zastúpených advokátom Mgr. R. K., B.,

pre namietané porušenie ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Sžz 2/2009 z 26. novembra 2009.

Sťažovatelia v sťažnosti uviedli, že 14. apríla 2009 faxom a následne 15. apríla 2009 osobne podali do podateľne Krajskému súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) žalobu o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). Žaloba smerovala proti postupu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky Prezídia Policajného zboru Úradu boja proti korupcii (ďalej „ministerstvo vnútra“ alebo „úrad boja proti korupcii“) v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-308/BPK-B-2008. Podľa vyjadrenia sťažovateľov krajský súd po zistení vecnej nepríslušnosti uznesením sp. zn. 4 S 64/2009 z 29. mája 2009 postúpil vec najvyššiemu súdu ako súdu vecne príslušnému. Následne najvyšší súd určil termín pojednávania na 17. september 2009, na ktorom uložil sťažovateľom povinnosť predložiť dôkazy preukazujúce právomoc najvyššieho súdu v danej veci konať a rozhodnúť. Po tom, ako mu boli doručené potrebné vyjadrenia, najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Sžz 2/2009 z 26. novembra 2009 konanie zastavil a vyslovil, že po právoplatnosti uznesenia bude vec postúpená Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“).

Sťažovatelia s konečným záverom a odôvodnením napadnutého uznesenia najvyššieho súdu prejavili výraznú nespokojnosť a označili ho za arbitrárne a nepreskúmateľné a ako také, ktoré nedalo odpoveď na všetky podstatné argumenty. Vo vzťahu k uvedenému sťažovatelia dodali: *«... so záverom Najvyššieho súdu SR sa vonkoncom nemožno stotožniť, nakoľko jeho výklad ust. § 7 ods. 2 v spojení s ust. § 250v OSP je napriek neexistencii zákonného dôvodu nedôvodné reštriktívny. NS SR nepreukázal na základe akého zákonného ustanovenia by malo byť prejedanie nezákonnosti zásahu OČTK (pričom sa však nejedná o preskúmavanie akýchkoľvek rozhodnutí vydaných OČTK)*

vylúčené z prejednávania v rámci správneho súdnictva; nakoľko žiadny dôvod vylúčenia prejednávania veci zo správneho súdnictva daný nie je, bolo a je povinnosťou NS SR vec prejednať a meritorne rozhodnúť.

NS SR vychádzal zo skutočnosti, že konajúci policajti a prokurátor v prípade žalovanom v správnej žalobe podľa jeho názoru nemajú byť v postavení orgánu verejnej správy, ale jednoducho sú len orgánmi činnými v trestnom konaní. Tento svoj názor NS SR však nepodložil žiadnym relevantným právnym argumentom, podľa akého by úkony orgánov činných v trestnom konaní nemali byť úkonmi orgánu verejnej správy. Verejnou správou je totiž každá činnosť vykonávaná orgánmi štátnej správy, samosprávy a verejnoprávnymi inštitúciami pri zabezpečovaní plnenia verejných úloh. Je zrejme že činnosť orgánov činných v trestnom konaní vychádza z plnenia verejných úloh a preto toto tvrdenie NS SR že policajti či prokurátor konajúci podľa trestného poriadku v už začatom konaní nie je orgánom verejnej správy je nepodložené a robí napadnuté uznesenie NS SR arbitrárnym.»

Sťažovatelia v sťažnosti poukázali aj na okolnosti, na základe ktorých došlo k podaniu tejto žaloby. V tejto súvislosti poukázali na nimi tvrdené pochybenia, ku ktorým došlo v rámci trestného konania vedeného úradom boja proti korupcii pod sp. zn. ČVS: PPZ-308/BPK-B-2008, keď konštatovali: «Odvolávajúci sa na príkaz prokurátora OČTK odňali sťažovateľom HARD DISK Barracuda ES 160 GB 7200 RPM SATA SIN 6RX12COB obsahujúci údaje, (znázornenia faktov, informácii alebo pojmov vo forme, ktorá je vhodná na spracovanie v počítačovom systéme) [ďalej v texte aj ako „počítačové vybavenie“] o klientoch advokátskej kancelárie sťažovateľov 1 a 2 ako aj ďalších advokátov sídliačich na uvedenej adrese, ktoré s predmetnou právnou vecou na ktorú bol vydaný príkaz prokurátora (nekonkrétne popísaná trestná vec údajnej korupcie a iné nepodložené a vykonštruované ekonomické činy, dokonca v štádiu prípravy!) absolútne nijako vecne ani personálne nesúvisia. V tejto súvislosti je potrebné poznamenať že:

- príkaz na vyhotovenie a ponechanie si kópie počítačových údajov vydaný... prokurátorom ÚŠP GP SR pod sp. zn. VII/1 Gv 191/08-25 dňa 09. 03. 2009 ... je v absolútnom a očividnom rozpore so zákonom - ust. § 90 ods. 2 Tr. por., nakoľko neobsahuje čas po ktorý bude uchovávanie údajov vykonávané (obligatórna náležitosť rozhodnutia). Túto príkru protiprávnosť OČTK využili v tom smere že na základe tohto

nezákonného príkazu z 09. 03. 2009 sú ako odňaté hardware tak aj vykonané kópie počítačových údajov uchovávané OČTK dodnes (takmer jeden rok!!!)...

- vyššie uvedený príkaz... je v rozpore so zákonom nakoľko trestný poriadok neumožňuje prokurátorovi aby poveril policajta vykonaním úkonu podľa ust. § 90 ods. 5 Tr. por., ...

- vyššie uvedený príkaz... umožňoval vykonanie kópie a uchovanie počítačových údajov, avšak zasahujúci policajti sa ani tohto príkazu nedržali nakoľko v advokátskych kanceláriách odníмали priamo hardware (počítače a pevné disky),

- konajúce OČTK bez vysvetlenia ignorovali obmedzenú edičnú povinnosť osôb, ktoré majú zákonom uloženú povinnosť mlčanlivosti (u advokáta na základe ust. § 23 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii v znení neskorších predpisov), ktorá je daná ku všetkým veciam a informáciám získaných pri výkone advokácie (ust. § 89 ods. 2 Tr. por. v spojení s ust. § 129 ods. 2 Tr. por.), pričom na toto boli ako advokátmi tak aj prítomným členom predsedníctva SAK opätovne upozorňovaní, takže OČTK v zásade neboli oprávnené odnímať akékoľvek doklady či informácie získané advokátom v súvislosti s výkonom advokácie a určite už nie informácie a/alebo doklady týkajúce sa tretích osôb - nezúčastnených klientov advokátov. ...

Dňa 10. 03. 2009 bola sťažovateľovi 2 obmedzená jeho osobná sloboda, pričom obmedzenie sa začalo o 09.20 hod. kedy OČTK započali s prehliadkou iných priestorov - advokátskej kancelárie sťažovateľov. Sťažovateľovi 2 bolo oznámené že je podozrivý zo spáchania trestných činov podplácania (nepreukázaného a neexistujúceho skutku sa mala dopustiť nezistená osoba na nezistenom mieste a v nezistenom čase, ktorá mala za nezistených okolností poskytnúť alebo sľúbiť úplatok v nezistenej výške - takto popísaný „skutok“ nepotrebuje ďalší komentár...) a podvodného úpadku v štádiu prípravy (rovnaký nesplnitelný výmysel, kde je dokonca sťažovateľ 2 absolútne trestne nespôsobilým subjektom !!!) avšak bez akéhokoľvek vysvetlenia, najmä skutočností ktoré tieto podozrenia majú skutočne odôvodňovať. Sťažovateľ 2 bol následne umiestnený v CPZ a na slobodu bol prepustený až dňa 12. 03. 2009 o cca 11.00 hod., teda jeho osobná sloboda bola obmedzovaná po dobu takmer 50 hodín, čím by bol prekročený maximálny zákonný rámec aj v prípade ak by bol ostatný postup OČTK v súlade so zákonom!»

Okrem toho, že sťažovatelia namietali porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru z hľadiska nedodržania zásad spravodlivého procesu, namietali aj porušenie práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru, čo odôvodnili tým, že najvyšší súd bol reálne jediným orgánom verejnej moci, ktorý mohol v danom prípade zjednať nápravu, ale napriek tomu konanie o ich žalobe o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy s odvolaním sa na nedostatok svojej právomoci vo veci konať a rozhodnúť zastavil.

V závere sťažnosti sťažovatelia uviedli: *„Je v záujme právneho štátu, aby jeho orgány riadne a dôsledne plnili úlohy, ktoré sú im dané. Tam, kde by štátne orgány svojou činnosťou zasiahli neoprávnene do práv a právom chránených záujmov právnických osôb a fyzických osôb, štát má povinnosť vytvoriť systém kontrolných mechanizmov na ich ochranu. Jedným z nich je správne súdnictvo. Jeho miesto v kontrolnom systéme je nezastupiteľné a má svoje opodstatnenie a nakoľko právomoc správneho súdu v tejto veci nie je vylúčená nemôže sa konajúci správny súd (NS SR) veci takýmto spôsobom zbaviť, pretože tým porušuje ďalšie základné práva a slobody sťažovateľov. V tejto súvislosti je teda neochota NS SR prejednať vec, ktorá nepochybne patrí do právomoci správneho súdnictva, neospravedliteľná, najmä keď ohrozuje práva a právom chránené záujmy nielen sťažovateľov ako advokátov ale v konečnom dôsledku následne aj veľkého množstva tretích osôb, ktoré sú svojvôľou OČTK, podporenou neochotou a nezaujmom NS SR splniť si zákonnú povinnosť prejednať vec patriacu do právomoci správneho súdu, bezprostredne ohrozené.“*

Na základe uvedených skutočností sťažovatelia žiadali, aby ústavný súd prerokoval ich sťažnosť prednostne, aby ju prijal na ďalšie konanie a aby v náleze vyslovil:

„1. Základné právo (sloboda) sťažovateľov: právo domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanoveným zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky upravené v čl. 46 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky, právo domáhať sa ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne upravené v čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd, právo na spravodlivé súdne konanie upravené v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a právo na účinný

prostriedok nápravy upravené v čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, Rozhodnutím - uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 3 Sžz 2/2009 zo dňa 26. 11. 2009, ktorým zastavil konanie o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, porušené bolo.

2. Rozhodnutie - uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn.: 3 Sžz 2/2009 zo dňa 26. 11. 2009, ktorým zastavil konanie o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy zrušuje pre jeho nezákonnosť

3. Najvyššiemu súdu SR ukladá aby právnu vec konania o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, vedenú na Najvyššom súde SR pod sp. zn.: 3 Sžz prejednal a vo veci meritórne rozhodol.

4. Najvyšší súd SR je povinný nahradiť sťažovateľom trovy konania na účet právneho zástupcu sťažovateľov Mgr. R, K. vo výške 416,04 €.“

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu

(sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh ústavný súd zistil, že 10. marca 2009 príslušníci úradu boja proti korupcii vykonali na základe príkazu úradu špeciálnej prokuratúry z 27. februára 2009 prehliadku iných priestorov v B. Išlo o priestory sťažovateľky, teda advokátskej kancelárie poskytujúcej právne služby. Pri tejto prehliadke sa príslušníci úradu boja proti

korupcii preukázali aj príkazom úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII/1 Gv 191/08-25 z 9. marca 2009 vydaným podľa § 90 ods. 1 písm. b) a e) Trestného poriadku, na základe ktorého im mala sťažovateľka umožniť vyhotoviť a následne ponechať kópie počítačových záznamov pre potreby trestného konania. Zasahujúci príslušníci však namiesto vyhotovenia kópií týchto záznamov odňali sťažovateľke harddisk Barracuda ES 160 GB č. 6RX12COB odôvodňujúc to tým, že nebol k dispozícii technik, ktorý by bol odborne disponovaný na vyhotovenie kópií požadovaných záznamov. Aj napriek tomu, že príslušníci úradu boja proti korupcii boli zamestnancami sťažovateľky upozornení, že sú oprávnení len na vyhotovenie kópií, ako aj na to, že na harddisku sa nachádzajú aj údaje o iných klientoch, ktoré vôbec nesúviseli s predmetom daného trestného konania, predmetný harddisk odňali. Zároveň 10. marca 2009 došlo príslušníkmi úradu boja proti korupcii k obmedzeniu osobnej slobody sťažovateľa. Podľa vyjadrenia sťažovateľa v prípade obmedzenia jeho osobnej slobody nebola dodržaná lehota podľa § 85 ods. 4 Trestného poriadku.

V dôsledku uvedených okolností podali sťažovatelia krajskému súdu 15. apríla 2009 žalobu podľa § 250v OSP, ktorej petit takto:

«Súd určuje, že konaním Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, Odboru boja proti korupcii pod spisovou značkou ČVS: PPZ-308/BPK-B-2008 a to odňatím počítačového vybavenia - hard disk Barracuda ES 160 GB č. 6RX12COB žalobcovi I dňa 10. 03. 2009 bol porušený zákon.

Súd zakazuje žalovanému a Prezídiu Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, Odboru boja proti korupcii aby v konaní pod spisovou značkou ČVS: PPZ-308/BPK-B-2008 pokračoval v porušovaní práv žalobcu I, najmä mu zakazuje spracúvať akékoľvek informácie nachádzajúce sa na počítačovom vybavení žalovaného I - hard disku Barracuda ES 160 GB č. 6RX12COB ako aj akékoľvek údaje z tohto počítačového vybavenia skopírované.

Súd ukladá žalovanému a Prezídiu Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, Odboru boja proti korupcii aby v konaní pod spisovou značkou ČVS: PPZ-308/BPK-B-2008 obnovil pôvodný stav a to vydaním počítačového vybavenia - hard disk Barracuda ES 160 GB č. 6RX12COB žalobcovi I ako aj aby súčasne bezodkladne odstránil všetky kópie údajov z tohto počítačového vybavenia získané a tieto údaje zničil.

Súd určuje, že konaním Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, Odboru boja proti korupcii pod spisovou značkou ČVS: PPZ-308/BPK-B-2008 spočívajúcim v obmedzení osobnej slobody žalovaného II od 10. 03. 2009 09.20 hod. do 12. 03. 2009 10.50 hod. bol porušený zákon.

Súd zakazuje žalovanému a Prezídiu Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii, Odboru boja proti korupcii aby v konaní pod spisovou značkou ČVS: PPZ-308/BPK-B-2008 pokračoval v porušovaní práv žalobcu II.

Žalovaný je povinný nahradiť žalobcom I a II trovy konania do troch dní od právoplatnosti rozsudku.»

Uznesením krajského súdu č. k. 4 S 64/2009-55 z 29. mája 2009 bola právna vec sťažovateľov z dôvodu vecnej príslušnosti postúpená najvyššiemu súdu.

Po postúpení veci a vykonaní pojednávania, ktoré sa uskutočnilo 17. septembra 2009, najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Sž 2/2009 z 26. novembra 2009 konanie zastavil a vyslovil, že po právoplatnosti uznesenia bude vec postúpená úradu špeciálnej prokuratúry. Žiadnemu z účastníkov nepriznal náhradu trov konania.

V odôvodnení svojho rozhodnutia najvyšší súd okrem iného uviedol:

«Podľa § 250v ods. 1 O. s. p. fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah, alebo jeho dôsledky trvajú, alebo hrozí jeho opakovanie.

Podľa § 250v ods. 2 O. s. p. orgán, proti ktorému návrh smeruje, je orgán, ktorý podľa tvrdenia uvedeného v návrhu vykonal zásah; v prípade zásahu ozbrojených síl, ozbrojeného zboru alebo iného verejného zboru je to orgán, ktorý tento zbor riadi, alebo ktorému je taký zbor podriadený.

Najvyšší súd zistil, že tvrdený nezákonný zásah podľa návrhu spočíva v tvrdenom excesnom konaní t. j. nad rámec príkazu Úradu Špeciálnej Prokuratúry Generálnej

prokuratúry SR č. VII/1/Gv 191/08-25 zo dňa 09. 03. 2009 vydaného podľa § 90 ods. 1, písm. b), písm. e) Trestného poriadku, príslušníkmi Policajného zboru SR, Odboru boja proti korupcii Úradu boja proti korupcii Prezídia PZ SR pri výkone prehliadky iných priestorov - nebytových priestorov v B., v advokátskej kancelárii žalobcu 1), na základe príkazu Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry SR IGO-V-681-1/2009-3 zo dňa 27. 02 2009. Obsahom excesného konania malo byť odňatie počítačového vybavenia hard disk Barracuda ES 160 GB č. 6RX12COB žalobcovi 1) a obmedzenie osobnej slobody žalobcu 2) od 10. 03. 2009 09.20 hod. do 12. 03. 2009 10.50 hod.

Najvyšší súd hodnotil ako nesporné, že predmetné konanie príslušníkov polície nastalo a malo priamu súvislosť s úkonmi v trestnom konaní, ktoré bolo začaté uznesením Ministerstva vnútra SR, Prezídia Policajného zboru, Úradu boja proti korupcii o začatí trestného stíhania zo dňa 28. 11. 2009 ČVS: PPZ-308/BPK-B-2008 zo dňa 28. 11. 2008 a uznesením o začatí trestného stíhania zo dňa 20. 01. 2009 ČVS: PPZ-308/BPK-B-2008. Je nesporné, že príslušníci polície vystupovali vo vzťahu k žalobcom 1) a 2) v postavení orgánov činných v trestnom konaní, orgánov ktoré vykonávali úkony podľa Trestného poriadku.

Podľa § 1 zák. č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších zmien a doplnkov trestný poriadok upravuje postup orgánov činných v trestnom konaní a súdov tak, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona spravodlivo potrestaní, pričom treba rešpektovať základné práva a slobody fyzických osôb a právnických osôb.

Podľa § 10 ods. 1 Trestného poriadku orgány činné v trestnom konaní sú prokurátor a policajt.

Podľa § 10 ods. 15 Trestného poriadku trestné konanie je konanie podľa tohto zákona, trestné stíhame úsek od začatia trestného stíhania až do právoplatnosti rozsudku, prípadne iného rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu vo veci samej a prípravným konaním sa rozumie úsek od začatia trestného stíhania do podania obžaloby, návrhu na schválenie dohody o uznání viny a prijatí trestu (ďalej len „dohoda o vine a treste“) alebo právoplatnosti rozhodnutia orgánu činného v trestnom konaní vo veci samej.

Podľa § 2 ods.2 zák. č. 171/1993 Z. z. o policajnom zbore v znení neskorších zmien a doplnkov policajný zbor plní úlohy štátnej správy a iné úlohy, ak tak ustanovujú osobitné predpisy.

Za rozhodujúcu v danom prípade najvyšší súd považoval okolnosť, že policajti v danom prípade nevystupovali v postavení orgánov verejnej správy (resp. orgánov verejnej moci), ale v postavení orgánu činného v trestnom konaní, ktorý vykonával úkony v začatom trestnom konaní. V konaní vznikla doteraz nejudikovaná otázka pre oblasť nezákonných zásahov orgánov verejnej správy (resp. orgánov verejnej moci - s prihliadnutím na ust. § 7 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 O. s. p.), aký je vzťah medzi orgánom verejnej správy a orgánom činným v trestnom konaní, ak je týmto dotknutým orgánom príslušník policajného zboru.

Najvyšší súd dospel k záveru, že postavenie policajta ako orgánu činného v trestnom konaní je v pomere špeciality k jeho subsidiárnemu postaveniu ako orgánu verejnej správy. Orgánom činným v trestnom konaní je policajt (§ 10 ods. 1 Tr. Por.), ak vykonáva úkony podľa Trestného poriadku (§ 1 Tr. Por.). Zo zápisnice o vykonaní prehliadky iných priestorov ČVS: PPZ-308/BPK B-2008 (čl. 13 pripojeného vyšetrovacieho spisu) vyplýva, že hard disk Barracuda ES 160 GB č. 6RX12COB bol odňatý pri tejto prehliadke. Úkon bol vykonaný podľa Trestného poriadku. Rovnako žalovaný bol zadržaný podľa Trestného poriadku, konkrétne podľa § 85 ods. 1 Tr. por., ktorý úkon je zaznamenaný v zázname o odovzdaní osoby na umiestnenie do cely policajného zaistenia č. p. 402/2009 (čl. 11 pripojeného vyšetrovacieho spisu).

Podľa § 7 ods. 2 O. s. p. v občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci a rozhodujú o súlade všeobecne záväzných nariadení orgánov územnej samosprávy vo veciach územnej samosprávy so zákonom a pri plnení úloh štátnej správy aj s nariadením vlády a so všeobecne záväznými právnymi predpismi ministerstiev a ostatných ústredných orgánov štátnej správy, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány.

Ak koná príslušník policajného zboru v procesnom postavení orgánu činného v trestnom konaní, jeho procesný postup sa spravuje Trestným poriadkom, preto i vady v jeho procesnom postupe (vrátane excesov) možno preskúmať iba podľa Trestného

poriadku a nie v správnom súdnictve v konaní o ochrane pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy. Preskúmanie vád totiž spočíva v zistení, ako mal policajt konať pri zaistení osôb a vecí podľa Trestného poriadku na základe rozhodnutí a príkazov a ako v skutočnosti konal.

Podľa § 210 Tr. por. (Žiadosť o preskúmanie postupu policajta) obvinený, poškodený a zúčastnená osoba majú právo kedykoľvek v priebehu vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania žiadať prokurátora, aby bol preskúmaný postup policajta, najmä aby boli odstránené prietahy alebo iné nedostatky vo vyšetrovaní alebo skrátenom vyšetrovaní. Policajt musí žiadosť prokurátorovi bez meškania predložiť. Prokurátor je povinný žiadosť preskúmať a o výsledku žiadateľa upovedomiť.

Pokiaľ ide o námietky žalobcov 1) a 2) vo vyjadrení zo dňa 09. 09. 2009 (čl. 80), že v zmysle § 210 Tr. por. explicitne nepatria medzi aktívne legitimované subjekty na podanie žiadosti o preskúmanie postupu policajta najvyšší súd konštatuje, že dikcia zákona do tohto ustanovenia žalobcov nezahrnula. Povinnosť ústavne konformného výkladu sa však vzťahuje i na orgány činné v trestnom konaní, a preto podľa čl. 152 ods.4 Ústavy SR je prípustné okruh aktívne legitimovaných osôb vykladať extenzívne. Na výklad § 210 Tr. por. je však povolaný orgán aplikujúci toto ustanovenie t.j. prokurátor a kontrola správnosti ústavne konformného výkladu podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR patrí do kompetencie Ústavného súdu SR. Žalobcovia 1) a 2) však možnosť podať žiadosť podľa § 210 Tr. por. pred podaním návrhu na súd nevyužili.

Najvyšší súd konštatuje, že v konaní zistil neodstrániteľný nedostatok podmienky konania, ide o nedostatok právomoci v zmysle § 7 ods. 2 O. s. p. v spojení s § 246 c ods. 1 O. s. p. a § 250v O. s. p., spočívajúci v tom, ide o tvrdené vady v postupe policajného orgánu v procesnom postavení orgánu činného v trestnom konaní, ktoré podľa § 210 Tr. por. v spojení s čl. 152 ods. 4 Ústavy SR preskúmava prokurátor. Preto konanie podľa § 104 ods. 1, prvá veta O. s. p. v spojení s § 246c ods. 1 O. s. p. zastavil. Po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania bude vec postúpená Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry na postup podľa § 210 Tr. por., pričom aktívnu legitimáciu žalobcov 1) a 2) najvyšší súd vidí v extenzívnom výklade pojmu obvinený, ktorý podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR pre tento účely obsahuje v sebe i pojem podozrivý z trestného činu.

V opačnom prípade by musel najvyšší súd konštatovať že ak neexistuje orgán, ktorému má a môže vec postúpiť v zmysle zákona, musí takúto vec prejednať súd sám. Podľa § 2 ods. 3 zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších zmien a doplnkov súd rozhoduje o tom, či vec predložená súdu patrí do právomoci súdu. Súd nemôže vysloviť, že vec nepatrí do právomoci súdu, ak ju nemôže postúpiť na konanie a rozhodnutie inému orgánu verejnej moci.

Najvyšší súd súčasne poznamenáva, že určovacie petity návrhu pod bodom 1 a 4 návrhu sú neprípustné v zmysle § 250 v ods. 3, prvá veta O. s. p., podľa ktorého ustanovenia návrh nie je prípustný, ak sa navrhovateľ domáha len určenia, že zásah bol alebo je nezákonný.»

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 218/07).

Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov. Úlohou ústavného súdu nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 5 ústavy (obdobne I. ÚS 13/01, I. ÚS 120/04, III. ÚS 58/09).

Súčasťou obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny (i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (III. ÚS 209/04, IV. ÚS 115/03).

Vychádzajúc zo svojej judikatúry a s prihliadnutím na výsledok ústavnej konfrontácie medzi námietkami sťažovateľov a napadnutým uznesením najvyššieho súdu z hľadiska možného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru ústavný súd konštatuje, že uznesenie najvyššieho súdu je ústavne konformné a riadne odôvodnené. Na rozdiel od sťažovateľov totiž ústavný súd zastáva názor, že najvyšší súd zreteľne a veľmi presne zdôvodnil, na základe ktorých zákonných ustanovení a akého skutkového stavu dospel k záveru, že na rozhodnutie a prerokovanie žalobného návrhu nemá právomoc. V tejto súvislosti dáva ústavný súd do pozornosti najvyšším súdom citované ustanovenia Trestného poriadku o postavení a činnosti orgánov činných v trestnom konaní, o možnosti dotknutých osôb namietať postup orgánov činných v trestnom konaní, zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov, o postavení Policajného zboru na úseku štátnej správy, Občianskom súdnom poriadku o správnom súdnictve, konkrétne o žalobe o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy či o právomoci všeobecných súdov rozhodovať a prejednávať veci v občianskom súdnom konaní.

Ústavný súd konštatuje, že v prípade konania o ochranu pred nezákonným zásahom orgánu verejnej správy podľa § 250v OSP ide predovšetkým o to, aby sa odporcovi, ktorý sa dopustil porušenia zákona, zakázalo pokračovať v protiprávnom konaní a aby sa podľa možnosti obnovil stav pred nezákonným zásahom takéhoto orgánu do práv osoby, ktorá sa ochrany domáha. Podľa názoru ústavného súdu je absolútne neprípustné, aby súdny orgán rozhodujúci v rámci správneho súdnictva akýmkoľvek spôsobom na základe návrhu dotknutej osoby zasahoval do aktuálnej činnosti orgánov činných v trestnom konaní alebo im niečo prikazoval, hoci aj keď sa tieto orgány dopustili porušenia zákona. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd s poukazom na citované právne predpisy správne konštatoval, že v danom prípade policajt nevystupoval v postavení orgánu verejnej správy, ale v postavení orgánu činného v trestnom konaní, ktorý svoju právomoc uplatňoval v rámci prípravného trestného konania. V danej veci išlo o postup orgánov činných v trestnom konaní, ktoré pri vykonávaní úkonov postupujú v súlade s Trestným poriadkom. Mechanizmus kontroly zameraný na dodržanie zákonnosti takýchto postupov je taktiež

súčasťou právnej normy upravujúcej trestný proces, a to aj v podobe § 210 Trestného poriadku, ktorý pri použití extenzívneho výkladu, ktorého použitie tento právny predpis umožňuje (na rozdiel od hmotnoprávnej normy – Trestného zákona), ponúka aj osobe podozrivej z trestného činu právo žiadať prokurátora o preskúmanie postupu policajta. Ústavný súd pre dokreslenie svojho právneho názoru uvádza, že jedným z prípadov, keď Policajný zbor, respektíve policajný útvar plní úlohy štátnej správy, je napríklad jeho postup podľa zákona č. 48/2002 Z. z. o pobyte cudzincov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, keď v súlade s § 78 ods. 1 sa na konanie podľa tohto zákona subsidiárne použije všeobecný predpis o správnom konaní, alebo v konaní o dokladoch, zbraniach a streľive, vodičských preukazoch, kde všade policajný orgán pôsobí ako správny orgán a jeho konanie v týchto agendách je upravené právnym poriadkom a podlieha prieskumu správneho súdnictva. Na preskúmanie zákonnosti výsledkov rozhodovacej činnosti orgánov činných v trestnom konaní, ich postupov či zásahov však dané ustanovenia nemožno aplikovať. Preto akákoľvek intervencia orgánu verejnej moci v priebehu a do priebehu trestného konania, než aká vyplýva z ustanovení Trestného poriadku, prípadne zo zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov (§ 31 a násl.), s výnimkou zásahov ústavného súdu, nie je možná.

S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Napokon sťažovatelia namietali aj porušenie práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Sžz 2/2009 z 26. novembra 2009. Ústavný súd však nezistil žiadnu súvislosť medzi namietaným porušením tohto práva a označeným uznesením najvyššieho súdu, pretože najvyšší súd skúmajúc splnenie procesných podmienok konania dospel k záveru, že na prerokovanie a rozhodnutie danej veci nemá právomoc. Svoj právny názor dostatočne zdôvodnil. Podľa názoru ústavného

súdu skutočnosť, že najvyšší súd svojím rozhodnutím, ktoré spĺňa parametre zákonnosti a ústavnosti, nenaplnil očakávania sťažovateľov, nemožno zamieňať s nutnosťou vysloviť porušenie tohto práva.

K uvedenému ústavný súd poznamenáva, že podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa čl. 13 dohovoru vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. apríla 1988, séria A, č. 131, ods. 52). V danom prípade však ústavný súd k takémuto záveru nedospel, a preto sťažnosť aj v tejto časti odmietol z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Nad rámec uvedeného ústavný súd poznamenáva, že uznesením č. k. II. ÚS 96/2010-17 zo 4. marca 2010 prijal na ďalšie konanie sťažnosť sťažovateľov pre namietané porušenie viacerých práv, medzi inými aj základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1 listiny postupom úradu boja proti korupcii v konaní vedenom pod sp. zn. ČVS: PPZ-308/BPK-B-2008 a príkazom úradu špeciálnej prokuratúry č. k. VII/1 Gv 191/08-25 z 9. marca 2009. Predmetom tohto konania bude posúdenie zákonnosti a ústavnej konformnosti namietaných postupov, rozhodnutí a zásahov orgánov činných v trestnom konaní, pričom ide o totožné postupy či zásahy, ktorých elimináciu a následné zjednanie nápravy žiadali sťažovatelia v rámci konania pred najvyšším súdom.

Keďže ústavný súd sťažnosť odmietol, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami sťažovateľov v nej nastolenými.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. marca 2010